

A LA MESA DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

22 d'octubre del 2021

Iniciativa presentada per

Els/Les diputats/des :

Grup parlamentari : **GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTA**

Autor/a de la iniciativa : **Joan FERRER I RIPOLL**

Càrrec de l'autor/a : **DIPUTAT**

Grup parlamentari : **GRUP PARLAMENTARI UNIDAS PODEMOS**

Autor/a de la iniciativa : **Cristina MAYOR I ABAD**

Càrrec de l'autor/a : **DIPUTADA**

Grup parlamentari : **GRUP PARLAMENTARI MÉS PER MALLORCA**

Autor/a de la iniciativa : **Miquel ENSENYAT I RIUTORT**

Càrrec de l'autor/a : **PORTAVEU TITULAR**

Assabentament per part del/s portaveu/s :

PORTAVEU: Pilar COSTA I SERRA (PORTAVEU TITULAR del GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTA)

PORTAVEU: Alejandro LÓPEZ I SORIA (PORTAVEU TITULAR del GRUP PARLAMENTARI UNIDAS PODEMOS)

Organ de debat: **COMISSIÓ D'ASSUMPTES SOCIALS, DRETS HUMANS I ESPORTS**

Tipus d'iniciativa : **PROPOSICIÓ NO DE LLEI**

Regulació : Articles 181 i següents del Reglament del Parlament de les Illes Balears

Tramitació pel procediment **ordinari** .

Títol de la iniciativa :

Mesures de visibilització i no discriminació del col·lectiu LGTBI al món rural i esportiu.

Contingut de la iniciativa :

I – VISIBILITAT LGTBI EN EL MÓN ESPORTIU

Mentre que la identitat masculina destaca al llarg de la història per l'adquisició d'un ideal de virilitat, en el cas de la dona es va propiciar durant molt de temps la negació del cos com elemental ideal. Quant a l'ideal de dona hegemònic, la seva fi era ser esposa i mare, per la qual cosa havia d'evitar l'exercitació gimnàstica, ja que podria despertar la consciència del plaer, provocant efectes masculinitzadors gràcies al moviment.

A la trajectòria històrica dels tòpics associats a l'esport a Occident des de la Revolució Industrial l'ha identificat com un lloc de re-masculinització de l'home: l'esport es va anar configurant com un terreny per a al·ludir la feminització de l'home. Aquest procés de configuració de la masculinitat a l'esport implicava rebutjar i repudiar a aquells homes que no complien els requisits: inclinació a

l'ús de la violència, homofòbia, estoïcisme emocional, apte per la lluita, separat de determinats esports i activitats i amb contactes limitats entre homes.

L'esport ha desenvolupat, fins fa relativament poc, una funció de poder i capacitat de control per a l'establiment de la categoria "natural masculí" i "natural femení", representant així un clar dispositiu heteronormatiu. S'entén per heteronormativitat les relacions de poder per les quals la sexualitat es reglamenta i l'heterosexualitat s'institucionalitza, convertint-se en "antinatural" o tabú l'homosexualitat i les altres formes d'orientació sexual.

La història de l'esport ens ha deixat el record d'autèntics drames després de l'exposició pública de molts d'aquests esportistes. Un exemple conegut és el de Justin Fashanu, que després de revelar la seva condició sexual acabà suïcidant-se, com molts altres esportistes homosexuals, davant la pressió d'entrenadors, esportistes i mitjans de comunicació. Un altre cas és el de l'àrbitre de futbol gadità Jesús Tomillero qui, després de ser insultat i agredit físicament en diverses ocasions, després de les contínues amenaces de mort per fer pública la seva condició homosexual, va haver de ser escortat per agents policials als camps de futbol per garantir la seva seguretat i integritat personal, fins i tot va prendre la decisió de deixar d'arbitrar.

Davant aquesta situació, de la mateixa manera que ho feren en el passat les dones, que van haver d'enfrontar-se a la dominació masculina a l'esport, fins i tot a través de protestes directes, o com ho van fer els esportistes negres, per davant les traves discriminatòries per la seva participació en el món de l'esport, van haver d'assumir seriosos costs per normalitzar la seva presència en aquest terreny; de la mateixa manera, també la comunitat LGTBI ha lluitat en el terreny de l'esport des dels anys vuitanta, a través de l'àmbit associatiu, polític i legislatiu, amb l'objecte de guanyar espai, visibilitat, acceptació i respecte.

Els clubs, organitzacions i federacions són importants i influents a la societat, i com a resultat d'aquesta importància, arriben a tenir una gran funció social. Malgrat això, les estructures tradicionals amb les seves orientacions, interessos i necessitats, s'aferren a què l'esport no compleixi la seva funció social i educativa, no reflectint les noves realitats socials. En molts casos, els clubs esportius i associacions són molt reticents a comentar certs temes que afecten la societat com per exemple el racisme, la LGTBIfòbia o la violència.

Amb la celebració dels darrers Jocs Olímpics a Tokio han estat diversos participants que han aprofitat l'ocasió per visibilitzar la seva pertinença al col·lectiu LGTBI i, d'aquesta manera, esdevenir un referent per a noves generacions de joves lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals a l'hora de mostrar-se tal com són, rompre prejudicis i barreres i evitar també la seva estigmatització.

Un d'ells ha estat l'atleta eivissenc Marc Tur que, seguint l'exemple del saltador britànic Tom Daley, va expressar públicament la seva homosexualitat. Segons Tur, el principal motiu per fer-ho fou la seva voluntat d'ajudar als que en el seu dia l'ajudaren a ell, amb el seu exemple. Conscient que no és el primer, ni tampoc el darrer, considera que encara resten moltes coses per fer, ja que quan va descobrir la seva orientació sexual ell mateix no acabava d'acceptar-ho. Va patir assetjament escolar, problemes diversos i homofòbia.

El seu exemple ha servit perquè joves de la seva generació, i també altres persones amb què no comparteix un vincle d'edat, se sentin ajudades pel fet que una figura pública opti per mostrar, amb coratge, la seva identitat per esdevenir un exemple positiu.

El mateix Marc Tur Picó va publicar el següent text a les xarxes socials, testimoni del seu coratge, però també una reflexió que ens ha de servir per a reconèixer un gest com el seu:

«En el nostre país presumim de ser pioners en el reconeixement dels drets de les persones LGTBI, però encara queden molts emperons:

– Rara és la setmana en què no hi hagi agressions homòfobes i trànsfobes.

- El «bullying» entre els adolescents pot arribar a acabar en suïcidi per ser diferent de la resta.
- Vuit de cada 10 persones trans no troben treball o la seva recerca es converteix en un autèntic malson
- El simple fet que t'insultin pel carrer per besar o anar agafat de la mà d'una persona del mateix sexe, com m'ha ocorregut a mi, o com li ha passat a gran part del col·lectiu.

Aquestes i moltíssimes més raons són per les que hem de seguir celebrant i visualitzant l'orgull LGTBIQ. Hem avançat molt en aquests 50 anys, però encara ser homosexual segueix sent il·legal a 70 països, a nou dels quals es castiga amb pena de mort. S'ha lluitat molt, però encara queda molt camí per assolir».

Juntament amb Marc Tur hi ha molts altres esportistes espanyols que han volgut emprar la seva projecció pública per llençar un missatge d'autoafirmació i de lluita contra la LGTBIfòbia: Javier Raya, patinatge sobre gel; Vanesa Caballero, boxa; Lola Gallardo, futbol; Laura del Río, futbol; José Rojas, ciclisme; Óscar Sierra, futbol americà; Antia Fernández, voleibol; Kike Sarasola, equitació; Jorge Torremadé, atletisme; Víctor Gutiérrez, waterpolo.

El cas del waterpolista fou especialment notori fa uns mesos quan va patir un insult homòfob per part d'un rival durant un partit en què Gutiérrez competia amb el seu club de natació Terrassa. El Comitè de Competició de Disciplina Esportiva de la Federació Espanyola de Natació va considerar que el jugador agressor havia comès una infracció greu tipificada en el Llibre IX del Règim Disciplinari i, a més d'una suspensió durant quatre partits, li va imposar una multa de dos-cents euros. Segons aquest òrgan, i atès el visionament de les imatges de televisió oficial i unes manifestacions que es van incloure a l'expedient, va quedar provat que el jugador havia "proferit un insult homòfob al waterpolista del CN Terrassa Víctor Gutiérrez en finalitzar el partit i quan ambdós equips procedien al protocol·lari xocar de mans, fora de la piscina". Víctor Gutiérrez és, ara mateix, un dels principals activistes LGTBI dins la pràctica esportiva.

El passat 23 de juny de 2020 el Parlament de les Illes Balears aprovà la següent Proposició No de Llei:

1. *El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a promoure i difondre les bones pràctiques esportives i a assegurar la lliure participació i la igualtat d'oportunitats del col·lectiu LGTBI.*
2. *El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears i la resta de les administracions insulars i municipals a ampliar accions en favor de la tolerància, desenvolupant un programa de foment de la igualtat adreçat a les federacions i entitats esportives, creant una campanya de sensibilització que posi a l'abast de la ciutadania recursos coeducacionals i didàctics per tal d'impulsar el respecte i l'acceptació de la realitat LGTBI diversa al món de l'esport. Les accions i la campanya s'impulsaran en col·laboració amb les entitats del tercer sector autonòmiques i LGTBI autonòmiques tot potenciant la participació i la coresponsabilitat.*
3. *El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears i la resta de les administracions insulars i municipals a posar els mitjans necessaris per garantir la igualtat d'oportunitats de les persones trans* i intersexuals ens els esdeveniments esportius.*
4. *El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a dotar dels mitjans suficients els certàmens d'àmbit esportiu per tal de prevenir que no s'atempti especialment contra el desenvolupament personal de menors i joves LGTBI en situació de vulnerabilitat o aïllament.*
5. *El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a elaborar un protocol contra l'assetjament per identitat de gènere i LGTBIfòbia a les competicions esportives i en concordança amb el Protocol contra l'assetjament de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament escolar.*

II – VISIBILITAT LGTBI EN EL MÓN RURAL

En el món rural hi ha una desconneció brutal. Els referents LGTBI són gairebé inexistents i, quan existeixen, corren el risc de ser negatius per culpa de la intolerància. Els pobles són microcosmos. Quan accepten a la persona LGTBI aquesta està totalment recolzada, però quan hi ha algun tipus de rebuig, aquest es viu molt intensament. Això empeny a moltes persones a anar a les ciutats més grans en algun moment per poder autoafirmar-se.

Algunes entitats LGTBI de l'estat ressalten la gravetat de l'«exili rural», un èxode dels pobles provocat per l'orientació sexual. Tot i que no hi ha encara dades exactes, obliga a viure fora d'una comunitat i allunya a les persones que ho pateixen de les seves arrels o fins i tot obliguen a ocultar la seva completa identitat.

Un testimoni directe expressa la problemàtica de la següent manera:

«Viure a ciutats petites o pobles redueix a no res l'anonimat de les persones LGTBI. En aquests casos ni tan sols tenen nom, simplement són "la lesbiana", "el gai", "el/la trans", etc. No existeixes més enllà de la teva orientació sexual o de la teva condició de persona trans. Anula totalment qualsevol altra virtut o qualsevol altra cosa amb la qual poguessis destacar o amb la que poguessin identificar-te. Això no passa perquè la LGTBIfòbia sigui més gran a les zones rurals que a les ciutats, sinó perquè a les zones rurals arriba a afectar més degut a la baixa població i per ser entorns socialment més tancats. Fugir de les formes de les zones rurals o menys poblades no és per a poder aficar-te de nou dins l'armari, sinó una forma per tal que la teva vida giri a no estar assenyalat pel que ets».

Carla Antonelli, referent trans de la lluita LGTBI a Espanya, contà a una entrevista que va abandonar el seu poble natal l'any 1977 i no tornà a trepitjar-lo fins a 2009. Per a la majoria d'al·lotes trans més joves la situació actual no és tan dramàtica, i encara que mudar-se a una gran ciutat és una bona solució als problemes comentats, el món rural ha de ser reivindicat per les persones LGTBI. En els darrers anys han proliferat diverses campanyes amb aquest propòsit.

Recentment, l'entitat Benamics que lluita a favor dels drets de les persones LGTBI, ha presentat les candidatures al premi anual «Siurell Rosa» que premia a les persones o entitats que han desenvolupat accions a favor del col·lectiu. Entre les tres propostes, destaquen aquestes dues que s'han desenvolupat en el món rural la qual cosa demostra que hi ha un interès creixent, a les zones rurals i els pobles, per abordar la lluita contra la discriminació de les persones LGTBI des de tots els prismes possibles:

– *Ajuntament de Maria:*

Per l'organització del primer Orgull LGTBI+ en aquesta petita localitat amb el lema 'Maria amb orgull', oferint una àmplia varietat d'activitats enfocades a la visibilització de la realitat del col·lectiu i l'educació en diversitat sexual i de gènere. El programa incorporava activitats tant per a nins com per a adults durant dues setmanes des del dia 25 de juny, oferint tallers de sensibilització, contacontes, projeccions de pel·lícules i diferents concerts.

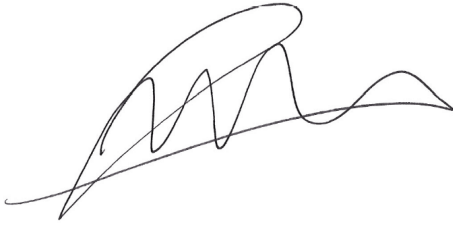
– *Col·legi Públic Miquel de Capllonch de Pollença:*

Fa diversos anys treballa la diversitat sexual i de gènere de manera compromesa. Enguany, a més, ha decidit introduir-la de forma transversal formant al professorat, a l'alumnat i a les seves famílies. D'aquesta manera pretén sensibilitzar, especialment les persones adultes de l'entorn educatiu, cap al respecte a la diversitat afectiva-sexual del col·lectiu LGTBI.

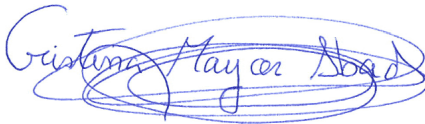
Un altre exemple a les nostres Illes de desenvolupament d'activitats de sensibilització a favor del col·lectiu LGTBI fora de les grans ciutats és el festival «Orgullosament Inca» que es desenvolupa des de fa anys a la capital del Raiguer de Mallorca i que aposta per una agenda d'actes els mesos de juny i juliol per celebrar.

Per tots aquests motius, els grups sotassignants presentam la següent **Proposició No de Llei**

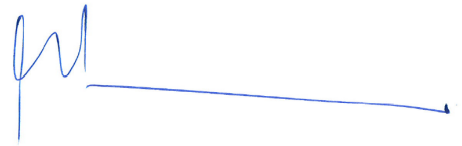
1. El Parlament de les Illes Balears reconeix i felicita la postura d'esportistes LGTBI que han decidit fer pública la seva orientació sexual per tal de contribuir a la visibilització del col·lectiu, lluitar contra la LGTBIfòbia, prevenir l'assetjament a nins i joves LGTBI, entre d'altres objectius. En concert, el Parlament de les Illes Balears fa una menció especial a l'atleta olímpic eivissenc MARC TUR PICÓ que el passat estiu, coincidint amb la celebració dels Jocs Olímpics de Tokio 2021, va fer unes declaracions públiques per recolzar al col·lectiu LGTBI.
2. El Parlament de les Illes Balears insta al Govern de les Illes Balears, en col·laboració amb Consells Insulars, Ajuntaments, comunitats educatives locals, associacions i la resta del teixit social, a desenvolupar estratègies de visibilització i protecció del col·lectiu LGTBI en els entorns rurals o nuclis poc poblats per tal d'evitar casos de discriminació o menysteniment de les persones LGTBI.

Joan FERRER I RIPOLL
Assabentament grup,

Cristina MAYOR I ABAD
Assabentament grup,

Miquel ENSENYAT I RIUTORT

Pilar COSTA I SERRA

Alejandro LÓPEZ I SORIA